

FIC INDEKS ZA 2025.

TABELA 1: RANGIRANJE PREMA NAPRETKU U PRIMENI PREPORUKA U 2025. GODINI

Rejting u 2025.		Prosečan skor u 2025.	Prosečan skor u 2024.	Promena u 2025.	Značajan napredak u 2025.	Određen napredak u 2025.	Bez napretka u 2025.	Vreme čekanja 2025.	Rejting u 2024.
Sektori									
1	Digitalizacija	2,50	2,29	0,21	2	2	0	2,0	2
2	Telekomunikacije	2,27	1,67	0,61	6	2	3	3,3	9
3	Energetski sektor	2,13	2,63	-0,49	6	5	4	3,4	1
4	Duvanska industrija	2,00	n/a	n/a	0	4	0	1,0	n/a
5	Tržište kapitala	2,00	2,00	0,00	1	3	1	6,8	5
6	Zaštita konkurencije	1,70	2,00	-0,30	1	5	4	7,6	6
7	Porezi: Elektronsko poslovanje	1,67	1,63	0,04	1	4	4	2,2	12
8	Zakon o centralnoj evidenciji stvarnih vlasnika	1,67	1,67	0,00	0	2	1	4,0	8
9	Radna snaga: Rad stranaca	1,67	1,67	0,00	1	0	2	4,0	10
10	Javne nabavke	1,67	2,00	-0,33	0	2	1	6,0	4
11	Borba protiv nedozvoljene trgovine i inspeksijski nadzor	1,63	1,29	0,34	0	5	3	3,4	22
12	Platne usluge	1,60	1,33	0,27	0	3	2	3,2	17
13	Carine	1,60	1,20	0,40	0	3	2	6,2	26
14	Porezi: Porez na imovinu	1,60	1,00	0,60	0	3	2	7,8	46
15	Farmaceutska industrija	1,55	1,70	-0,15	1	9	10	4,8	7
16	Nekretnine i izgradnja: Katastarski postupak	1,50	1,23	0,27	1	5	8	3,2	24
17	Industrija nafte, derivata nafte i gasa	1,50	1,14	0,36	1	2	5	3,3	27
18	Nekretnine i izgradnja: Građevinsko zemljište i izgradnja	1,45	1,33	0,12	1	3	7	2,3	18
19	Zaštita korisnika finansijskih usluga	1,43	2,00	-0,57	0	3	4	3,6	3
20	Zakon o javnom beležništvu	1,40	n/a	n/a	0	2	3	4,8	n/a
21	Sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma	1,40	1,40	0,00	0	2	3	8,6	16
22	Porezi: Porez na dodatu vrednost	1,36	1,08	0,28	2	0	9	6,7	31
23	Državna pomoć	1,33	1,50	-0,17	0	1	2	3,0	15
24	Nekretnine i izgradnja: Restitucija	1,33	1,33	0,00	0	1	2	8,0	20
25	Propisi o zaštiti životne sredine	1,30	1,55	-0,25	0	3	7	2,4	14
26	Transport	1,29	n/a	n/a	1	6	21	1,0	
27	Zaštita potrošača	1,25	1,67	-0,42	0	1	3	1,0	11
28	Hrana i poljoprivreda: Regenerativna poljoprivreda	1,25	n/a	n/a	0	1	3	1,0	n/a
29	Trgovina	1,25	1,60	-0,35	0	1	3	1,8	13
30	Arbitražni postupci	1,25	1,00	0,25	0	1	3	7,5	45
31	Zakon o zaštiti podataka o ličnosti	1,22	1,07	0,15	0	2	7	5,6	32
32	Porezi: Porez na dohodak građana	1,22	1,11	0,11	0	2	7	7,0	29
33	Hrana i poljoprivreda: Inspekcije za hranu i materijale u kontaktu sa hranom	1,20	1,00	0,20	0	1	4	5,8	41

Rejting u 2025.		Prosečan skor u 2025.	Prosečan skor u 2024.	Promena u 2025.	Značajan napredak u 2025.	Određen napredak u 2025.	Bez napretka u 2025.	Vreme čekanja 2025.	Rejting u 2024.
Sektori									
34	Porezi: Poreski postupak	1,17	1,00	0,17	0	2	10	7,2	44
35	Lizing	1,17	1,00	0,17	0	1	5	9,0	48
36	Devizno poslovanje	1,14	1,33	-0,19	0	1	6	7,1	19
37	Hrana i poljoprivreda: Zakon o bezbednosti hrane	1,14	1,00	0,14	0	1	6	7,3	43
38	Sudski postupci	1,14	1,00	0,14	0	1	6	8,0	47
39	Javno-privatno partnerstvo	1,08	1,08	0,00	0	1	11	6,7	30
40	Industrija privatnog obezbeđenja	1,07	1,22	-0,15	0	1	13	4,0	25
41	Zakon o zaštiti uzbunjivača	1,00	1,00	0,00	0	0	5	1,0	53
42	Factoring	1,00	n/a	n/a	0	0	4	1,0	n/a
43	Hrana i poljoprivreda: Sinergija nauke i privrede za dobrobit kupaca i zdravlju ishranu	1,00	n/a	n/a	0	0	5	1,0	n/a
44	Rudarstvo i geološka istraživanja	1,00	1,00	0,00	0	0	14	1,6	33
45	Osiguranje	1,00	1,00	0,00	0	0	31	2,7	34
46	Turizam i ugostiteljstvo	1,00	1,00	0,00	0	0	12	2,8	35
47	Radna snaga: Bezbednost i zdravlje na radu	1,00	1,00	0,00	0	0	6	3,3	36
48	Radna snaga: Zakon o radu	1,00	1,00	0,00	0	0	11	4,4	39
49	Intelektualna svojina	1,00	1,00	0,00	0	0	7	4,9	37
50	Radna snaga: Iznajmljivanje radne snage	1,00	1,00	0,00	0	0	3	5,0	38
51	Zakon o privrednim društvima	1,00	1,00	0,00	0	0	8	6,0	42
52	Hrana i poljoprivreda: Kvalitet i deklarisanje prehrambenih proizvoda	1,00	1,00	0,00	0	0	4	6,3	40
53	Zakon o stečaju	1,00	1,25	-0,25	0	0	8	6,6	23
54	Nekretnine i izgradnja: Hipoteka i finansijski lizing nekretnina	1,00	1,00	0,00	0	0	5	7,0	50
55	Radna snaga: Ljudski kapital	1,00	1,00	0,00	0	0	7	7,6	51
56	Radna snaga: Upućivanje zaposlenih na privremeni rad u inostranstvo	1,00	1,00	0,00	0	0	3	8,3	49
57	Porezi: Porez na dobit pravnih lica	1,00	1,00	0,00	0	0	9	9,3	52
58	Porezi: Parafiskalni nameti	1,00	1,00	0,00	0	0	6	11,3	55
59	Radna snaga: Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba sa invaliditetom	1,00	1,33	-0,33	0	0	3	13,7	21
PROSEK/UKUPNO		1,32	1 30	0,02	25	97	348	5,0	
Oblasti									
	Nekretnine i izgradnja	1,32	1,23	0,09	2	9	22	5,1	
	Hrana i poljoprivreda	1,12	1,00	0,12	0	3	22	4,3	
	Porezi	1,29	1,10	0,19	3	11	47	7,4	
	Radna snaga	1,09	1,09	0,00	1	0	35	6,6	

METODOLOGIJA RANGIRANJA

Od izdanja Bele Knjige za 2017. godinu uvrstili smo u sastavni deo našeg godišnjeg izveštaja rangiranje sektora prema napretku u primeni preporuka za unapređenje poslovanja i privredne regulative. Pretpostavke za to su već bile uvedene u izdanju Bele Knjige za 2011. godinu kada su prvi put bile napravljene tabele sa ocenama napretka ostvarenog u primeni preporuka. U 2018. godini smo napravili korak dalje i taj napredak smo kvantifikovali da bismo mogli da ga upoređujemo po sektorima i godinama. Kvantifikacija je veoma jednostavna i zasniva se na metodologiji Likertove skale. Obeležje „značajan napredak“ donosi 3 poena, „određeni napredak“ 2 poena, a „bez napretka“ 1 poen. Ocena „određeni napredak“ nalazi se tačno na sredini vrednosne skale između dva ekstrema: „značajan napredak“ i „bez napretka“.

Svaka metodologija rangiranja kvalitativnih obeležja ima određene prednosti i nedostatke. Prednost je što veći broj kvalitativnih podataka može da se svede na mali broj numeričkih pokazatelja ili skorova koji mogu da se međusobno upoređuju na očigledan način. Na taj način može odmah da se vidi da li je u nekoj godini načinjen napredak u odnosu na prethodnu godinu i koji su sektori najzaslužniji za to.

Na drugoj strani, problemi u rangiranju su višestruki. Svi članovi Saveta se ravnopravno tretiraju, tako da svaki sektor ima isti značaj u formiranju krajnjeg rezultata. Istina je da je Savet izdvojio određen broj sektora kao „Nosioce razvoja“, ali ih ne izdvaja od drugih sektora u procesu rangiranja. Nadalje, nije isti broj problema u svakom sektoru,

tako da nužno mora da postoji različit broj preporuka po sektorima. Kompozicija ovih preporuka može da se menja iz godine u godinu shodno dinamici promene regulative i ekonomske politike Vlade Srbije. U tom smislu ne postoji fiksiran broj preporuka, niti unapred definisan upitnik sa mogućim brojem preporukama čije ostvarivanje ocenjuju članovi Saveta, a Bela Knjiga ih publikuje.

Naravno, prosek prikriva neke informacije koje su važne, a pre svega varijabilitet napretka u preporukama. Mi ćemo da aproksimiramo ovaj varijabilitet preko broja preporuka bez napretka, koji može lako da se upoređi sa ukupnim brojem preporuka. To ćemo koristiti kao pomoćni kriterijum za ocenu napretka sektora. Uz sve to nije svejedno kada su preporuke prvi put predložene i koliko je vremena proteklo u međuvremenu pre nego što su usvojene. Što duže preporuke čekaju na usvajanje, to je njihov napredak manje vredan jer kasnije proizvodi pozitivan efekat. Ovaj kriterijum još uvek ne koristimo pri rangiranju, ali ga navodimo u tabeli kao jednu od dodatnih informacija.

Na svakom poglavlju u Beloj knjizi, pored naslova, naveli smo i rang sektora. Pored sektora, izdvojili smo 4 oblasti sa odgovarajućim sektorima. To su: nekretnine i izgradnja, hrana i poljoprivreda, radna snaga i porezi. Lako je uočiti sa Tabele 1 koji sektori obrazuju ove oblasti. Oblasti smo posebno izdvojili na dnu Tabele 1.

U ovom izveštaju za 2025. godinu predstavili smo 59 tema uz 461 preporuku. U prethodnoj godini je bilo 61 tema i 470 preporuka. Prosečan skor ispunjenja preporuka objavljenih 2024. godine je 1,30, a ove godine je 1,32. Prosečno vreme čekanja za ispunjenje preporuka je 5 godina.